

Datum

6 oktober 2026

Onderwerp

Inbreng VNG en Divosa voor commissiedebat armoede en schulden 14 oktober 2026

Geachte woordvoerders sociale zaken,

Op 14 oktober debatteert uw Commissie over Armoede en Schulden met de minister Vijlbrief van SZW en staatssecretaris Van Bruggen van JenV. De VNG en Divosa willen de volgende punten onder uw aandacht brengen:

1. Welke maatregelen gaat de minister nemen om meer financiële zekerheid te bieden aan gemeenten en hun inwoners?
2. Welke stappen gaat dit kabinet zetten voor een eerlijke en kwalitatieve armoededienstverlening?
3. Welke aanvullende maatregelen gaat de minister treffen voor een gerichtere aanpak van schulden die zijn ontstaan door *Buy Now Pay Later*?
4. Hoe wil de minister energiearmoede structureel terugdringen?

Hieronder worden de aandachtspunten en aanbevelingen toegelicht.

1. Welke maatregelen gaat de minister nemen om meer financiële zekerheid te bieden aan gemeenten en hun inwoners?

Veel inwoners zijn geconfronteerd met stijgende woonlasten, hoge energiekosten en aanhoudende inflatie. Wie het grootste deel van het inkomen kwijt is aan vaste lasten, kan geen buffer opbouwen. Daardoor kan een onverwachte uitgave of tegenvaller al snel leiden tot betalingsachterstanden en problematische schulden. Om die reden zijn veel inwoners afhankelijk van gemeentelijke regelingen en dienstverlening, terwijl gemeenten tegelijkertijd te maken hebben met personeelstekorten, financiële onzekerheid en een groeiende vraag naar ondersteuning. Nieuwe taken, voorzieningen en beleidsmaatregelen worden niet altijd vergezeld van structurele middelen, voldoende uitvoeringscapaciteit, technische ondersteuning, of duidelijke randvoorwaarden voor implementatie. Hierdoor ontstaat het risico dat verwachtingen richting gemeenten toenemen, terwijl de mogelijkheden om deze waar te maken achterblijven.

Vragen aan de minister:

- Wat zijn uw plannen om structureel te investeren in de uitvoeringskracht van gemeenten?
- Hoe zorgt u ervoor dat nieuwe maatregelen, wettelijke taken en ambities gepaard gaan met voldoende financiële middelen, personele capaciteit, ICT-ondersteuning en implementatieondersteuning?
- Hoe gaat u nieuwe regelingen vooraf toetsen op uitvoerbaarheid, stapelingseffecten en gevolgen voor gemeenten, zodat beleid voor inwoners niet alleen goed bedoeld is, maar ook daadwerkelijk uitvoerbaar en toegankelijk is?

2. Welke stappen gaat dit kabinet zetten voor een eerlijke en kwalitatieve armoededienstverlening?

In het regeerakkoord en de miljoenennota lezen we ambities om zoveel mogelijk inwoners uit armoede te halen, te investeren in armoedebelief en om in overleg met gemeenten te werken aan vereenvoudiging en een basisniveau van aanvullende gemeentelijke regelingen, zodat je kan rondkomen ongeacht je postcode.

In de [voortgangsbrief](#) routekaart hervormingsagenda 2026 die de minister aan de Kamer stuurde, wordt deze ambitie bekrachtigd en concreter. Er wordt gesproken over het vereenvoudigen van armoederegelingen en inkomensondersteuning, waarbij er wordt verwezen naar de [Verkenning Armoededienstverlening](#) die Divosa heeft gedaan in opdracht van de VNG. De aanbevelingen van deze verkenning onderstrepen de essentiële rol die gemeenten en rijk als één overheid hierin vervullen. De onderstaande drie hoofd-aanbevelingen vragen om een goede samenwerking en afstemming tussen rijks- en lokale overheden die gezamenlijke ambities hebben:

- Bouwen aan een landelijk armoedekader met gedeelde normen, doelen, ambities en waarden op basis waar er regie genomen wordt op armoedebelief.
- Bijzondere bijstand weer terug naar de bedoeling: financieel vangnet voor onverwachte kosten, gelijke behandeling in gelijke gevallen en voldoende financiering voor de uitvoering.
- Basisdienstverlening gemeentelijke armoededienstverlening: een responsieve lokale overheid, eenvoudige toegang, vanuit een gedeeld kwalitatief dienstverleningsconcept in samenwerking met lokaal middenveld.

Vragen aan de minister:

- Wil de minister de uitgestoken hand van gemeenten aannemen om gezamenlijk te bouwen aan een eerlijke en kwalitatieve armoededienstverlening op basis van de bovenstaande aanbevelingen van de Verkenning Armoededienstverlening?

3. Welke aanvullende maatregelen gaat de minister treffen voor een gerichtere aanpak van schulden die zijn ontstaan door Buy Now Pay Later?

Gemeenten signaleren een groeiend probleem rondom *Buy Now, Pay Later* (BNPL) waarvoor op korte termijn aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn en voor de lange termijn een duurzame oplossing moet komen. De risico's voor kwetsbare groepen nemen toe terwijl de mogelijkheden om deze ontwikkelingen op gemeentelijk niveau te beperken onvoldoende zijn. Het gebruik van BNPL-diensten is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Hoewel dit gemak en flexibiliteit biedt, spelen deze diensten een steeds grotere rol in schuldenproblematiek, vooral onder kwetsbare groepen zoals jongeren, huishoudens met een instabiele en onvoorspelbare financiële situatie of inwoners met een laag inkomen. Gemeenten maken zich zorgen over het toenemende gemak waarmee gebruik kan worden gemaakt van BNPL-diensten. De toename van BNPL-schulden leidt tot een grotere instroom in de schuldhulpverlening, complexere dossiers en langere trajecten.

Bescherm mensen tegen verdienmodellen zoals BNPL.

- Wat gaat de minister doen om schulden die ontstaan door BNPL gericht aan te pakken en te voorkomen dat inwoners hierdoor in problematische schulden terechtkomen?

De VNG doet de volgende aanbevelingen:

- **Strengere regulering van BNPL-diensten**
Door onder andere reclame en influencer-marketing te verbieden, wordt voorkomen dat, met name, kwetsbare groepen actief worden gestimuleerd om gebruik te maken van deze diensten. Daarnaast is het van belang dat BNPL explicieter wordt gepositioneerd als een vorm van krediet of schuld, in plaats van het misleidende frame van 'achteraf betalen', zodat gebruikers zich bewust zijn dat ze een financiële verplichtingen (betaalverplichting/lening) aangaan.
 - **Kredietwaardigheidscheck uitvoeren bij elke aankoop**
De VNG pleit voor een verplichte kredietwaardigheidscheck bij BNPL aankopen. Dit moet voorkomen dat consumenten, met name kwetsbare groepen, betalingsverplichtingen aangaan die ze niet kunnen dragen.
 - **Betere bescherming van consumenten, met name jongeren**
Door strengere leeftijdscontroles, bijvoorbeeld via iDIN, kan beter worden gewaarborgd dat minderjarigen geen toegang krijgen tot BNPL-diensten. Ook voor jongvolwassenen tussen de 18 en 21 jaar zijn aanvullende beschermingsmaatregelen wenselijk.
 - **Transparantere informatie over kosten en risico's**
Bij het aanmaken van een account of bij iedere betaling dient duidelijk te worden gecommuniceerd dat niet betalen leidt tot aanmaningskosten. Zo worden inwoners op het juiste moment geïnformeerd over de gevolgen van hun keuzes, voordat die keuzes worden gemaakt. Het toevoegen van duidelijke waarschuwingen, zoals 'geld lenen kost geld', draagt bij aan het vergroten van het risicobewustzijn en helpt om impulsieve beslissingen te voorkomen.
 - **Structurele investeringen in financiële educatie**
Wij verwelkomen de ontwikkeling het onderwijs, waarin financiële educatie een structurele plek krijgt. Tegelijkertijd wordt deze vernieuwing pas vanaf augustus 2031 volledig ingevoerd op scholen, waardoor een deel van de huidige leerlingen deze belangrijke educatie zal mislopen. Daarom roepen wij op tot aanvullende ondersteuning op de korte termijn voor scholen.
 - **Gelijkwaardige bescherming voor Caribisch Nederland**
Bonaire, Sint Eustatius en Saba vallen niet onder Europese consumentenwetgeving, waardoor inwoners minder beschermd zijn tegen de risico's van BNPL diensten. Dit maakt hen extra kwetsbaar voor onduidelijke voorwaarden, hoge kosten en oplopende schulden.
4. **Hoe wil de minister energiearmoede structureel terugdringen?**

Een grote groep Nederlanders heeft te maken met structurele energiearmoede. De aanhoudende internationale spanningen en conflicten, onder meer in Oekraïne en het Midden-Oosten, blijven de energieprijzen onder druk staan. Hierdoor hebben ook werkende inwoners met een middeninkomen steeds meer moeite om de stijgende woon-en energielasten te betalen.

De VNG is daarom blij dat er met een nieuwe editie van het Noodfonds Energie opnieuw aandacht is voor huishoudens die financieel in de knel komen door hoge energiekosten. Tegelijkertijd zien we dat voor veel huishoudens tijdelijke inkomensondersteuning noodzakelijk blijft om de energierekening te kunnen betalen. Een aanzienlijk deel van deze huishoudens woont in huurwoningen, waar de mogelijkheden om zelf te verduurzamen beperkter zijn en vaak afhankelijk zijn van de inzet van woningcorporaties of particuliere verhuurders.

Vragen aan de minister:

- Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat huishoudens die kampen met energiearmoede niet alleen tijdelijk worden ondersteund, maar ook structureel worden geholpen om hun energielasten te verlagen?
- Hoe gaat u ervoor zorgen dat inkomensondersteuning en verduurzamingsbeleid beter met elkaar worden verbonden, zodat huishoudens die nu energiearmoede ervaren ook op de langere termijn minder kwetsbaar zijn voor hoge energieprijzen?
- Welke concrete maatregelen neemt u om te zorgen dat juist huurders met een laag of middeninkomen profiteren van verduurzaming en woningisolatie?